

Litteratur.

Arbejds lønninger i Landbruget.

Fra Det landøkonomiske Driftsbureau foreligger nu den aarlige Meddelelse om Arbejds lønninger, omfattende Tidsrummet Maj 1938—April 1939.

Oversigten bygger i det store og hele paa Oplysninger fra de samme Ejendomme som i tidligere Aar. Det giver Materialet en Stabilitet, som danner Modvægt mod det Forhold, at Resultatet for enkelte Grupper af Arbejds kraft er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra forholdsvis faa Ejendomme.

Oplysninger om Lønnens Størrelse foreligger for ialt 1461 Ejendomme, hvoraf 567 paa Øerne og 894 i Jylland. Efter Ejendoms størrelse fordeler de sig med 9 Brug paa under 10 ha, 991 almindelige Bønderbrug, mens Resten fordeler sig ligeligt paa større Bøndergaarde og store Gaarde. Medhjælperlønningerne svarer sikkert ret godt til de virkelige Forhold, medens Opgivelserne for Daglejernes Vedkommende er temmelig ringe i Antal, hvorfor de beregnede Daglejerlønninger maa tages med noget Forbehold.

Som det fremgaar af hosstaaende Tabel, varierer den aarlige Karleløn for hele Landet fra 551 Kr. for yngste Karle til 933 Kr. for Karle over 21 Aar. Lønnen til Forkarle har været 1027 Kr., mens Fodermestre paa Gaardens Kost har opnaaet 1141 Kr. For Fodermestre paa egen Kost har Lønnen derimod andraget 2074 Kr. For disse er medregnet Værdien af Naturalydelse som Fri bolig, Mælk etc., men ikke Arbejds ydelse af Fodermesterens Familie. For Medhjælperne paa Gaardens Kost omfatter Tallene kun den kontante Løn.

For den kvindelige Medhjælp er Aarslønnen nogenlunde ens, uanset om den deltager i Landbrugsarbejdet eller ikke. Piger over 18 Aar har gennemgaaende opnaaet ca. 575 Kr., Piger under 18 Aar ca. 440 Kr.

Det er værd at lægge Mærke til, at den opnaaede Løn — navnlig for mandlige Medhjælperne — i udpræget Grad er betinget saavel af deres Alder som af deres faglige Kvalifikationer.

**Medhjælperløn i Kr. for de forskellige Landsdele
i Aaret 1938—39.**

	Karle			Forkarle	Fodermestre		Piger, som deltager i Landbrugsarb.		Piger ved indvendig Gerning	
	Under 17 Aar	17—21 Aar	Over 21 Aar		Paa egen Kost	Paa Gaardens Kost	Under 18 Aar	Over 18 Aar	Under 18 Aar	Over 18 Aar
Sommeren 1938:										
Øerne	318	485	576	632	1108	646	235	297	228	304
Jylland	343	498	579	643	987	603	243	306	217	282
Hele Landet....	334	493	578	638	1044	621	241	304	222	292
Vinteren 1938—39:										
Øerne	227	314	375	409	1083	559	223	291	223	300
Jylland	211	292	342	376	980	493	201	262	213	275
Hele Landet....	217	300	355	389	1030	520	206	267	217	286
Hele Aaret 1938—39:										
Sjælland	554	819	955	1052	2445	1245	456	584	459	606
Sydlig Øer	573	817	983	1022	2335	1286	462	648	446	604
Fyn	524	757	930	1027	1864	1142	460	574	442	601
Øerne....	545	799	951	1041	2191	1205	458	588	451	604
Nordjylland	522	740	862	961	1849	992	399	515	395	529
Østjylland	555	768	894	1014	1991	1089	452	571	443	559
Vestjylland	565	834	964	1058	2053	1096	464	597	425	586
Sønderjylland	588	825	954	1056	1994	1205	470	587	437	559
Jylland....	554	790	921	1019	1967	1096	444	568	430	557
Hele Landet....	551	793	933	1027	2074	1141	447	571	439	578
Naar Lønningerne i										
1930—31 sættes =	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1935/36	100	100	100	97	91	92	98	98	103	105
1936/37	116	114	114	110	94	104	106	107	110	112
1937/38	124	126	128	121	100	118	112	113	118	120
1938/39	138	139	139	135	104	128	119	121	125	126

Som Helhed er Lønningerne noget lavere paa Fyn end paa de øvrige Øer. For Jyllands Vedkommende er de gennemgaaende højest i Vest- og Sønderjylland og udpræget lavest i de nordjydske Amter.

Om Forskydninger i Lønnens Størrelse meddeler Oversigten, at Karlelønningerne gennemsnitlig er ca. 9 pCt. og Pigelønningerne 5—7 pCt. højere end i Fjor. For Fodermestre paa egen Kost har Stigningen været noget mindre, nemlig 3,5 pCt.

Lønnens Størrelse varierer ogsaa med Ejendommens Størrelse, hvilket fremgaar af følgende Tabel:

	Under 50 ha	50— 100 ha	100 ha og derover
Fødermestre paa egen Kost . . .	1818	2027	2438
do. » Gaardens Kost	1128	1139	1276
Indepiger under 18 Aar	432	438	468
do. over 18 Aar	555	577	640

For Daglejeres Vedkommende skelnes mellem 4 forskellige Grupper: Faste og løse Daglejere, idet der inden for hver af disse igen er foretaget en Opdeling, alt efter som de er paa Gaardens eller paa egen Kost. Angivelserne her omfatter — som for Fødermestre paa egen Kost — foruden den kontante Løn tillige eventuelle Ydelser i Form af Naturalier.

Løse Daglejere, der modtager Kosten paa Gaarden, er den største Gruppe, og den beregnede Gennemsnitsdagløn for disse vil sikkert stemme godt overens med de virkelige Forhold, idet den bygger paa et ret stort Antal Opgivelser. Mere Usikkerhed knytter sig derimod til de øvrige Daglejergrupper, hvis gennemsnitlige Dagløn er beregnet paa et forholdsvis spinkelt Materiale.

Efterfølgende Tabel viser Daglønns Størrelse for de forskellige Grupper i de to sidste Aar. Der er ogsaa for Daglønns Vedkommende Tale om en Stigning, sammenlignet med foregaaende Aar. Det gælder navnlig løse Daglejere paa Gaardens Kost. Stigningen er i Modsætning til de nærmest foregaaende Aar størst paa Øerne.

Dagløn i Kr. i Aarene 1937—38 og 1938—39.

	Sommer			Høst			Vinter		
	1937	1938	Forholdstallet	1937	1938	Forholdstallet	1937—38	1938—29	Forholdstallet
Løse Daglejere paa Gaardens Kost . .	4,92	5,35	109	5,49	6,00	109	4,04	4,40	109
Faste Daglejere paa Gaardens Kost . .	4,30	4,58	107	4,80	5,14	107	3,61	3,82	106
Løse Daglejere paa egen Kost	6,01	6,29	105	6,75	7,21	107	5,25	5,76	110
Faste Daglejere paa egen Kost	5,22	5,58	107	6,04	6,44	107	4,81	5,12	107

Landbrugets Arbejdsløninger har siden 1933—34 vist en opad-gaaende Bevægelse, som ogsaa er fortsat i 1938—39. Sammenholdes Lønningerne i de 2 Regnskabsaar, andrager Stigningen: Dagløn paa egen Kost 30 pCt., Dagløn paa Gaardens Kost 45 pCt., Fodermestre paa egen Kost 25 pCt., kvindelige Medhjælpere 35 pCt. og Karle samt Fodermestre paa Gaardens Kost 55—60 pCt.

Imidlertid har der været en samtidig Nedgang i Folkeholdets Størrelse, hvorfor Stigningen i Landbrugets samlede Arbejdsudgifter til fremmed Medhjælp bliver noget mindre, end de her anførte kontante Lønsatser viser.

C. A. N.

Hørdyrkning.

»Danmark er et Hørland« er en lille Pjece, hvori der slaas til Lyd for Høravlen. Den er udsendt af Dansk Hørkompagni og bringer en Række interessante Oplysninger om Hørens Dyrkning og industrielle Behandling. Det fremhæves i Pjecen, at vort Land har særdeles gunstige Klimaforhold for Dyrkning af Hør. Vi skulde saaledes med Fordel kunne udvide Avlen i det Omfang, som Afsætningsmulighederne betinger.

Der har gennem flere Aar med stigende Interesse og med gode Resultater været dyrket Hør med Hjemmemarkedets Forsyning for Oje. Indtil videre maa dette Marked danne Basis for Høravlen her i Landet, men det fremhæves i Pjecen, at der har vist sig at være gode Afsætningsmuligheder for Raavarer, navnlig til Tyskland og England, Muligheder som dansk Landbrug kan være med til at udnytte, hvis det vil levere den Kvalitetsvare, der kræves.

Pjecen er med til at øge den Interesse, der igen i de senere Aar har staaet om Dyrkningen af denne ældgamle Spindplante og den solide, smukke Vare, der fremstilles af den.

C. A. N.

Udkomne Bøger.

Svinestambog XXVI. Svin af Landrace og Yorkshirerace. Forfattet af K. M. Jensen, ledende Konsulent i Svineavl. Udgivet af De samvirkende danske Andelsslagterier. LXIII + 244 Sider. (Odense 1939).

Aktieselskabet De Danske Spritfabrikker. Beretning Nr. IV om Forsøgsarbejdet paa Selskabets Forsøgsgaarde. 47 Sider. (Kbhvn. 1939).

Beretning om Husholdningsarbejdet i De samv. jydsk Husmandsforeninger fra 1. Januar 1938 til 1. Januar 1939. 24 Sider. (Aarhus 1939).

Økonomisk Aarsoversigt 1938. Udgivet af Arbejderbevægelsens Erhvervsraad. 200 Sider. (Kbhvn. 1939).

Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet:

Bind 22. Nr. 18. Untersuchungen über die Temperaturabhängigkeit der Respiration bei Aspergillus niger. Af Niels Nielsen und Daniel Dresden. 14 Sider. — *Bind 22. Nr. 19. Untersuchungen über die Stickstoffassimilation der Hefe.* 18 Sider. (Kbhvn. 1939).

Danmark som Horland. Udgivet af Dansk Hørkompagni. 16 Sider. (Kbhvn. 1939).

Landbrugets Akkord-, Sænerings- og Henstandsløvgivning. Af Sagfører, cand. jur. M. Hesselbjerg. Særtryk af Ugeskrift for Retsvæsen. 14 Sider. (Kbhvn. 1939).

Mindre Meddelelser.

Uddeling af Landhusholdningsselskabets Duelighedsmedailler.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab lader i 1939 uddele indtil 20 Sølvmedailler til Tyende paa Landet og Landarbejdere (Mænd og Kvinder), der har vist særlig Dygtighed i et eller flere til Landbrug, Havebrug eller Skovbrug hørende Fag og har præsteret lang og tro Tjeneste.

Indstillinger, der indsendes paa almindeligt Brevpapir (Skema benyttes ikke) til *Det kgl. danske Landhusholdningsselskab*, Rolighedsvej 26, København V., inden Udgangen af Juli Maaned, maa være ledsaget af den stedlige Landboforenings eller Sogneraadets Erklæring og indeholde fornødne Oplysninger om den Indstillede, derunder Navn, Adresse, Alder, Tjenestetid, om Vedkommende tidligere har været indstillet, Anbefaling fra Husbonden m. v.

Hædersbelønninger for Landboflid.

Indstillinger fra Landboforeninger til Landhusholdningsselskabet om Hædersbelønninger (Sølvbægre m. v.) for Landboflid indsendes til Selskabet inden den 1. Juni.

Indstillingerne skrives paa et Skema, som faas ved Henvendelse til *Det kgl. danske Landhusholdningsselskab*, Rolighedsvej 26, København V.

Deltagere i Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejdes Efteraarskursus

paa Landbohøjskolen og i Frederiksberg Kommunalbibliotek vil ved Henvendelse til Samvirksomhedens Sekretariat, Rolighedsvej 26, gratis kunne faa som Særtryk en udvidet Gengivelse af Kreditforeningsdirektør *P. A. Callos* 3 Foredrag om Kreditforeningerne og Landbrugets Gældsproblem samt et maskinskrevet Resumé af Højesteretssagfører *Fr. Teists* 4 Foredrag om: Retsforholdene ved Overdragelse og Bortforpagtning af Landbrugsejendomme.

Landbrugets Prisforhold i Marts Maaned 1939.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1938			1939		
	Hele Aaret	Jan.—Marts	Marts Md.	Jan.—Marts	Febr. Md.	Marts Md.
Landbrugsprodukter:						
Sodmælk (ab Mejeri) ¹⁾	13,31	13,10	13,01	14,05	14,46	13,60
Smør, Notering	230	224	214	256	265	248
do., Afregningstal	236	230	222	257	266	251
Ost, 20 pCt.	90	89	90	90	90	90
Æg	117	104	74	92	89	75
Slagterisvin, 1.Kl., m. Kort (sl.V.)	176	176	180	176	176	180
do., uden Kort (do.) ..	94	100	100	118	125	125
Slagtekøer, Kbhv., 1. Kl. (lev.V.)	50	50	50	53	53	54
Stude og Kvier, Esbj., 1. Kl. (do.)	59	61	60	60	60	62
Smaagrise, Kr. pr. Stk., Køge ..	35	38	45	47	47	51
Kælvkøer, 1. Kl., Kr. pr. Stk. Odense ²⁾	402	384	—	425	425	425
Unge Heste, Odense, Kr. pr. Stk.	1093	1073	1100	1100	1100	1100
Hvede, Sælger	16,06	17,99	17,00	14,30	14,19	14,21
do., Køber	15,76	17,74	16,75	14,02	13,88	13,96
Rug, Sælger	15,86	18,19	16,85	14,55	14,35	14,38
do., Køber	15,57	17,88	16,50	14,23	13,94	14,13
Byg, 2/r, Sælger	14,81	17,71	16,50	11,83	11,94	11,39
do., Køber	14,43	17,31	16,00	11,53	11,56	11,13
Havre, Sælger	13,98	16,08	15,50	12,13	12,19	11,90
do., Køber	13,48	15,58	15,00	11,61	11,63	11,40
Hø	7,73	6,92	7,00	7,82	7,75	7,75
Kartofler, Sælgers St., Sjæll. ..	5,27	5,79	5,38	5,33	5,50	5,00
Runkelroefrø, VIII-St.	59	63	65	57	55	60
Kaalroefrø	57	60	60	55	55	55
Rødkløverfrø, sildig	192	162	161	230	233	223
Hvidkløverfrø	290	241	248	400	403	410
Hundegræsfrø	104	94	91	149	150	148
Alm. Rajgræsfrø	64	56	56	88	88	89
Ital. do.	39	27	28	57	55	59
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	15,50	15,88	15,15	15,00	14,75	14,56
Solsikkekager	16,63	17,05	15,95	15,82	15,69	15,13
Palmekager	15,38	15,69	15,25	13,63	13,69	13,06
Hvedekliid	14,25	15,93	15,90	10,90	11,00	10,81
Majs, La Plata	16,54	17,38	17,00	15,34	15,06	14,75
Kunstgødning:						
Chilesalpeter	17,05	17,25	17,40	17,25	17,25	17,40
Kalksalpeter	16,53	16,70	16,85	16,70	16,70	16,85
Sv. Ammoniak	16,58	16,75	16,90	16,75	16,75	16,90
18 pCt. Superfosfat	6,63	6,77	6,80	6,77	6,80	6,80
40 » Kaligødning	13,49	13,78	13,95	13,78	13,95	13,95

1) Ekskl. Mælkeafgift.

2) Bestaaet Tuberkulinproven.

Tabel 2. Prisindeks. (Femaaret 1909/14 = 100).

	1938			1939		
	Hele Aaret	Jan.—Marts	Marts Md.	Jan.—Marts	Febr. Md.	Marts Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	127	125	124	134	138	130
Smør, Notering	110	107	102	122	127	119
do., Afregningstal	113	110	105	123	127	120
Ost	158	156	158	158	158	158
Æg	99	88	63	78	75	64
Slagterisvin med Kort	181	181	186	181	181	186
do. med og uden Kort ¹⁾	180	180	185	181	181	186
Slagtekøer (København)	86	86	86	91	91	93
Stude og Kvier (Esbjerg)	97	100	98	98	98	102
Unge Heste (Odense)	148	146	149	149	149	149
Hvede	116	130	123	103	103	103
Rug	133	152	141	122	120	121
Byg, 2/r.	115	138	128	92	93	88
Havre	116	133	129	101	101	99
Hø	113	101	102	111	113	113
Kartofler, Sælgers St., Sjæll. ...	141	154	143	142	147	133
Føderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	106	108	103	102	100	99
Solsikkekager	129	132	124	123	122	117
Palmekager	135	138	134	120	120	115
Hvedekliid	128	143	143	98	99	97
Majs, La Plata	148	155	152	137	135	132
Kunstgødning:						
Chilesalpeter	86	87	88	87	87	88
Kalksalpeter	86	87	87	87	87	87
18 pCt. Superfosfat	112	114	115	114	115	115
40 „ Kaligødning	113	116	117	116	117	117
Vejet Prisindeks for:						
Mejeriprodukter	116	113	110	125	130	122
Husdyrprodukter, ialt	128	126	123	131	133	130
Korn	118	137	128	102	102	100
Planteprodukter, ialt	119	135	127	106	106	103
Landbrugsprodukter, ialt	128	126	123	129	131	128
Kraftfoder	123	131	125	113	112	109
Kunstgødning	97	99	99	99	99	99
Andre Vareindkøb	88	89	89	100	100	100
Vareindkøb, ialt	114	119	115	108	108	106

1) Forholdsmæssigt beregnet.